

Dosarul nr. 2r-553/22
2-21148942-01-2r-15112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Iu. Potîngă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, V. Mihaila, R. Pulbere)

DECIZIE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Larisa Merlan,
în cauza civilă, în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, la cererea de
chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată
„DEBTRECOVERY GROUP” împotriva Larisei Merlan cu privire la încasarea
sumei,

împotriva încheierii din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost restituită cererea de apel depusă de către Larisa Merlan împotriva
hotărârii din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 06 octombrie 2021, SRL „DEBTRECOVERY GROUP” a depus cerere de
chemare în judecată împotriva Larisei Merlan cu privire la încasarea sumei de
45179,11 lei, cu titlu de datorie, a sumei de 1355,38 lei cu titlu de taxa de stat, a
sumei de 2000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,
acțiunea s-a admis parțial. S-a încasat din contul Larisei Merlan în beneficiul SRL
„DEBTRECOVERY GROUP” suma de 23782 lei, cu titlu de datorie, suma de
1771,79 lei, cu titlu de dobândă contractuală, suma de 9812,66 lei, cu titlu de
penalitate redusă, iar în total suma de 35366,45 lei. S-a încasat de la Larisa Merlan
în beneficiul SRL „DEBTRECOVERY GROUP” suma de 1060,99 lei, cu titlu de
taxa de stat și suma de 1000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total
suma de 2060,99 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 28 februarie 2022, Larisa Merlan a depus cerere de apel nemotivată și
netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen a
cererii de apel, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 28 decembrie 2021 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri de respingere a
acțiunii.

Prin încheierea din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea depusă de Larisa Merlan cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului. A fost repusă Larisa Merlan în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. A fost ridicată cauza de la examinare în ordine de apel și remisă Judecătoriei Chișinău, sediul Centru pentru întocmirea hotărârii motivate.

Prin încheierea din 01 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Larisa Merlan împotriva hotărârii din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a acordat Larisei Merlan un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri pentru înlăturarea neajunsurilor și depunerea unei cereri suplimentare de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, prezentarea originalului dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 795,74 lei. S-a explicat apelantei Larisa Merlan că, cererea de înlăturare a neajunsurilor menționate urmează să fie prezentată în termenul stabilit, iar în caz de neîndeplinire a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită.

Prin încheierea din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de către Larisa Merlan împotriva hotărârii din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a remis apelantei Larisa Merlan cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 01 noiembrie 2022, Larisa Merla a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului recurenta a indicat că restituirea cererii de apel a fost dispusă greșit din cauza examinării superficiale a cauzei și aprecierii arbitrare a probelor. Încheierea instanței de judecată nu corespunde cerințelor de motivare a actelor judecătorești, fiind bazată pe presupuneri și emisă în baza unor circumstanțe nefondate, or, instanța de apel nu a indicat acele materiale concrete care ar confirma că a fost înștiințată despre corespondență, plicul cu încheierea din 01 iunie 2022, însă „n-a ridicat de la oficiul poștal copia încheierii trimisă de instanța de apel”, acest fapt nu poate fi imputat apelantei deoarece ultima nu a primit adevărul prin care i se comunică despre existența sau păstrarea unei scrisori adresate acesteia.

Totodată, a menționat că, constatarea instanței precum că, prin scrisoarea recomandată a fost expediată copia încheierii din 01 iunie 2022 de a nu da curs cererii de apel, în adresa sa nu este suficientă și nu echivalează cu faptul comunicării încheierii respective în sensul art. 100 Cod de procedură civilă. La caz, instanța de apel nu a verificat și nu a constatat comunicarea actului judecătoresc în modul prevăzut la art. 100 Cod de procedură civilă, dar și-a întemeiat concluzia doar pe faptul expedierii încheierii în adresa sa. Prin urmare, concluzia instanței de apel privind comunicarea încheierii din 01 iunie 2022 este pripită și neîntemeiată, or, în acest sens, în încheierea contestată nu a fost reflectată nicio probă. În opinia recurentei, sunt neîntemeiate și eronate constatările și concluziile instanței cu privire la pretinsa neconformare la indicațiile instanței din încheierea din 01 iunie 2022. Or, odată ce încheierea din 01 iunie 2022 nu a fost comunicată legal, termenul stabilit de instanța de judecată pentru înlăturarea neajunsurilor nici nu a început să curgă.

Pentru aceste motive, concluzia instanței de apel cu privire la temeinicia sancțiunilor procesuale prin restituirea cererii de apel, este neîntemeiată și pripită.

Recurenta a susținut că, instanța de apel a îngrădit dreptul convențional de acces la tribunal. Modul eronat și superficial de examinare și soluționare a problemei invalidează soluția instanței de apel și denotă ilegalitatea încheierii contestate. În consecință, reprezintă o încălcare a dreptului fundamental protejat de CEDO. Dreptul de acces la instanță este un element cheie al accesului la justiție, care derivă din dreptul la un proces echitabil. Instanțele de judecată au obligația pozitivă de a apăra statul de drept și de a proteja părțile împotriva practicilor ilegale.

Recurenta a opinat că, în speță, a fost lipsit de posibilitatea de a se conforma indicațiilor instanței de apel.

Totodată, recurenta a indicat că în perioada 16 mai 2022-24 mai 2022 a fost internată în spital, ulterior a urmat un tratament la domiciliu, la 28 iunie 2022 a trecut o investigație la Centrul Republican de Diagnosticare Medicală. Astfel, în perioada 01 iunie 2022-01 octombrie 2022, poștașul putea și să nu o găsească la domiciliu pentru înmânarea actelor procedural emise de către instanță.

Consider că, instanța de apel nu a executat obligația pozitivă de a comunica corespunzător actul judecătoresc cu efecte decisive și irevocabile, nu a verificat dacă obligația respectivă a fost executată în modul prescris de legea națională și a lipsit-o de dreptul de acces la instanță.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa recurente, prin oficiul poștal, la 18 octombrie 2022 (f.d. 102), însă la materialele cauzei lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia.

Astfel, recursul declarat la 01 noiembrie 2022 este în termen.

Prin notificarea din 15 noiembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului declarat de către Larisa Merlan, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 127).

Referințe nu au fost depuse.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copie certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă, că hotărârea din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost contestată cu apel de către Larisa

Merlan, înregistrând în acest sens la data de 28 februarie 2022 apelul nemotivat. Totodată, apelanta a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Prin încheierea din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea depusă de Larisa Merlan cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului. A fost repusă Larisa Merlan în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. A fost ridicată cauza de la examinare în ordine de apel și remisă Judecătoriei Chișinău, sediul Centru pentru întocmirea hotărârii motivate.

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 01 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Larisa Merlan împotriva hotărârii din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a acordat Larisei Merlan un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri pentru înlăturarea neajunsurilor și depunerea unei cereri suplimentare de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, prezentarea originalului dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 795,74 lei. S-a explicat apelantei Larisa Merlan că, cererea de înlăturare a neajunsurilor menționate urmează să fie prezentată în termenul stabilit, iar în caz de neîndeplinire a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că, la data de 13 iunie 2022, în adresa Larisei Merlan, mun. Chișinău, bd. Traian,6/1, ap. 8, a fost expediată copia încheierii din 01 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, fiind remisă corespondența instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d.93-94). Ulterior, la data de 06 iulie 2022, apelanta a fost contactată la numărul de telefon indicat în materialele cauzei, însă nu a răspuns la apelul telefonic, iar la data de 08 iulie 2022, instanța de apel a expediat repetat în adresa apelantei copia încheierii din 01 iunie 2022, corespondența fiind remisă în adresa instanței cu mențiunea „nereclamat”.

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, prin încheierea din 12 octombrie 2022, a restituit cererea de apel depusă de Larisa Merlan împotriva hotărârii din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, cu toate documentele anexate (f.d.97-101).

Or, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Colegiul prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel, având în vedere neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, din motivele ce succed.

Instanța de apel în încheierea de restituire a cererii de apel ca urmare a neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, a punctat că, neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel a determinat aplicarea prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

Colegiul reiterează că, apelanta a avut un termen de 10 zile pentru înlăturarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel, acordat prin încheierea din 01 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, care a fost expediată la adresa Larisei Merlan din mun. Chișinău, bd. Traian, 6/1, ap. 8, conform scrisorii de însoțire (f.d.102).

De altfel, adresa dată a fost reflectată de către Larisa Merlan în apelul nemotivat înregistrat la 28 februarie 2022, depus împotriva hotărârii din 28 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Central (f.d.56-58).

În atare circumstanțe, restituirea corespondenței instanței de apel din adresa Larisei Merlan ca fiind „nereclamată” (f.d.93,96), în situația în care trimiterea poștală a fost expediată la adresa indicată nemijlocit de către Larisa Merlan, nu poate justifica alegația recurentei precum că instanța nu și-a onorat obligația de comunicare a actului de procedură în sensul art. 100 Cod de procedură civilă.

Or, în conformitate cu art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform pct. 2 al Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, se definește trimiterea nereclamată ca fiind trimiterea poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

În sensul pct. 101 al aceleiași Hotărâri de Guvern, trimiterile poștale se păstrează în unitatea poștală, în așteptarea destinatarului, timp de 15 zile calendaristice pentru trimiterile poștale interne și timp de 30 de zile calendaristice pentru trimiterile poștale internaționale, din ziua următoare zilei de sosire a acestora în oficiul poștal de destinație. Scrisorile recomandate cu mențiunile „Citație” și „Înștiințare” se păstrează timp de 7 zile calendaristice. Mandatele poștale se păstrează timp de 30 de zile. La cererea în scris a expeditorului sau destinatarului, termenul de păstrare a trimiterilor poștale poate fi prelungit, cu excepția scrisorilor cu mențiunile „Citație” și „Înștiințare”, până la 2 luni din ziua următoare zilei de sosire a acestora în oficiul poștal de destinație.

În contextul reglementărilor citate, Colegiul notează că, nu poate fi pusă pe seama instanței de judecată nereclamarea corespondenței de către destinatar, în condițiile în care instanța de apel a întreprins măsurile necesare conform legii și a expediat actul de procedură în adresa indicată personal de apelanta Larisa Merlan.

Subsecvent decad argumentele recurentei precum că, instanța de apel nu a verificat și nu a constatat faptul comunicării actului de procedură în modul prevăzut de art. 100 Cod de procedură civilă, axându-se doar pe faptul expedierii, precum și

că, în lipsa comunicării legale a încheierii instanței de apel, nici nu ar fi început să curgă termenul pentru lichidarea neajunsurilor.

De altfel, nu poate fi ignorat nici aspectul precum că, aflarea cauzei civile pe rolul Curții de Apel Chișinău a fost determinată de faptul atacării cu apel a hotărârii primei instanțe de însuși Larisa Merlan, ceea ce denotă că, recurenta cunoștea despre procesul dat și avea obligația de urmări cursul acestuia.

Colegiul punctează că, odată inițiind procedura de apel, recurenta urma a se interesa periodic de soarta dosarului. Or, părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc, în plus, pornită la cererea de apel depusă de Larisa Merlan.

Or, conform jurisprudenței CtEDO, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În altă ordine de idei, deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelantului de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 Cod de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelanta depunând la 28 februarie 2022, cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, a ignorat de a se conforma normelor procedurale și de a depune cererea de apel în conformitate cu exigențele legii și dovada de plată a taxei de stat, având în vedere natura litigiului.

Totodată, Colegiul reiterează că, Larisei Merlan prin încheierea din 01 iunie 2022, i-a fost acordat de către instanța de apel un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru lichidarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, Larisa Merlan nu a făcut uz de dreptul său procedural de a solicita, după caz, prelungirea termenului prin care s-a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor în conformitate cu art. 115 Cod de procedură civilă, în caz că nu avea posibilitatea de a se conforma indicațiilor instanței de apel conform încheierii emise în temeiul art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Or, potrivit art. 115 Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.

În temeiul art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Colegiul evidențiază că, instanța de apel corect a

punctat că, apelantul în termenul acordat nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă.

Colegiul reiterează că, neajunsurile admise la depunerea cererii de apel ce urmau a fi lichidate vizau prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, accentuat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că partea recurentă și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în interiorul termenului acordat de instanță.

Alegațiile recurente precum că instanța de apel nu și-a executat obligația pozitivă de a comunica corespunzător actul judecătoresc, nu a verificat dacă obligația respectivă a fost executată în modul prescris de legea națională și a lipsit-o de dreptul de acces la instanță, nu și-au găsit confirmare, în condițiile în care în situația redată, este evident că, instanța de apel a întreprins măsurile necesare de a comunica actul judecătoresc Larisei Merlan la adresa cunoscută, însă anume Larisa Merlan nu și-a valorificat drepturile sale, inclusiv nu a ridicat corespondența destinată ei, expediată de către instanța de apel.

În acest context, Colegiul reține ca fiind relevantă concluzia instanței de apel precum că, apelanta/recurenta Larisa Merlan nu a comunicat instanței o altă adresă decât cea indicată în materialele cauzei, având în vedere prevederile art. 107 alin.(1) Cod de procedură civilă.

La fel, nu pot fi reținute alegațiile recurente aduse concluziei instanței de apel și nu justifică poziția sa precum că instanța i-a îngrădit dreptul de acces la instanță, având în vedere că și în sensul jurisprudenței CtEDO, citate de recurentă, instanțele naționale țin cont de circumstanțele specifice ale cauzei și în dependență de acestea, aplică legea.

Din considerentele redate, având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale în corespundere cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat Larisa Merlan.

Se menține încheierea din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare

în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „DEBTRECOVERY GROUP” împotriva Larisei Merlan cu privire la încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic